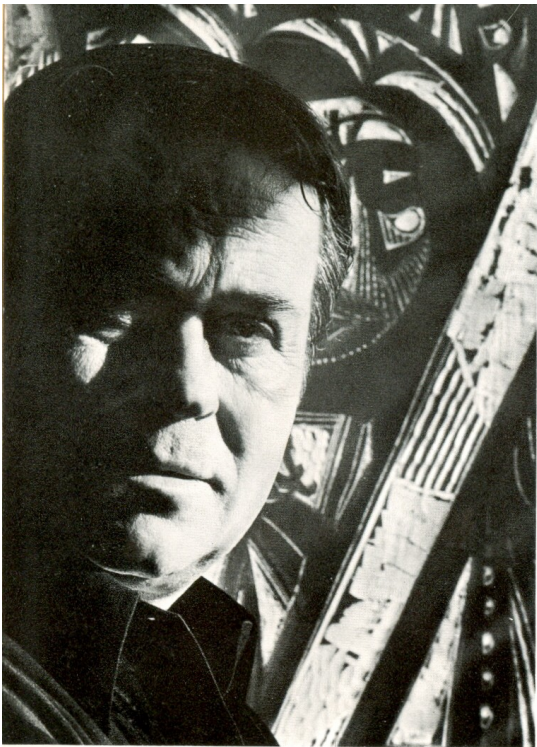

Α. ΤΑΣΣΟΣ - ΚΥΠΡΟΣ

Φωτ. Ν. Αναγνωστάκη

Ο Α. ΤΑΣΣΟΣ γεννήθηκε στις 25 Μαρτίου του 1914. Σπούδασε ζωγραφική και χαρακτική στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας.

ΕΚΘΕΣΕΙΣ : 1936 Αθήνα, Ατομική Έκθεση Χαρακτικής. 1936 Κόζιτσε. 1936 Πράγα. 1938 Πανελλήνιος Έκθεση Χαρακτικής. 1938 Πανελλήνιος Καλλιτεχνική Έκθεση. 1939 Πανελλήνιος Καλλιτεχνική Έκθεση. 1940 Πανελλήνιος Καλλιτεχνική Έκθεση. 1943 Πανελλήνιος Καλλιτεχνική Έκθεση. 1946 Κάιρο. 1947 Στοκχόλμη. 1948 Παρίσι. 1950 Μπιενάλε Βενετίας. 1950 Αθήνα, ομάδα «Στάθμη». 1950 Θεσσαλονίκη, ομάδα «Στάθμη». 1951 Πανελλήνιος Καλλιτεχνική Έκθεση. 1953 Λωζάννη. 1953 Ρώμη. 1954 Γενεύη. 1954 Γκότενμπουργκ. 1954 Όττάβα. 1954 Μόντρεαλ. 1959 Μόσχα. 1959 Λένινγκραντ. 1959 Λος Άντζελες. 1960 Αθήνα Ατομική Έκθεση. 1960 Θεσσαλονίκη Ατομική Έκθεση. 1960 Βόλος Ατομική Έκθεση. 1960 Ιωάννινα Ατομική Έκθεση. 1960 Στοκχόλμη. 1960 Σάν Πάολο. 1960 Μπιενάλε Τόκιο. 1961 Κάιρο. 1962 Τορόντο. 1962 Βουκουρέστι. 1962 Κωνσταντινούπολη. 1962 Αγκυρα. 1962 Βελιγράδι. 1962 Ζάγκρεπ. 1962 Σκόπια. 1963 Πίτσμποργκ Ατομική Έκθεση. 1964 Αθήνα Ατομική Έκθεση. 1965 Λουμπλιάνα. 1966 Έδιμβουργο. 1966 Κρακοβία Μπιενάλε. 1968 Κόμο. 1968 Πέσκια. 1968 Φλωρεντία. 1968 Κρακοβία. 1969 Κάρπι (Τριενάλε). 1970 Πράγα (Μπιενάλε Ξυλογραφίας). 1970 Φλωρεντία.

ΒΡΑΒΕΙΑ : Κρατικό Βραβείο Χαρακτικής 1940. Βραβείο Ακαδημίας Αθηνών για τις «Εκδόσεις Αθηνών». Βραβείο Κριτικών της Τέχνης Α.Ι.Σ.Α. Σπείαλ Βραβείο της Μπιενάλε Κρακοβίας. Σε εφαρμογές των Γραφικών Τεχνών, έχει τιμηθεί με 10 διεθνή βραβεία και Διακρίσεις.

ΕΡΓΑ ΣΕ ΜΟΥΣΕΙΑ : Έθνική Πινακοθήκη Αθηνών, Βενετίας, Γκότενμπουργκ, Γενεύης, Έδιμβουργο, Πίτσμποργκ και σε ιδιωτικές συλλογές Ευρώπης και Αμερικής.

ΒΙΒΛΙΑ — ΕΚΔΟΣΕΙΣ : (Επιμέλεια, Εικονογράφησης) 1952 «Στών Ψαρών την ολόμαυρη ράχη» με πρόλογο Ν. Σβορώνου. 16 ξυλογραφίες, έκδοση του καλλιτέχνη. 1954 «Ασκληπιός» του Άγγελου Σικελιανού, έκδοση του Γαλλικού Ίνστιτούτου Αθηνών. 1958 «Μανουήλ Πανσέληνος», κείμενο Α. Ξυγγόπουλου, αντίγραφα Φώτη Ζαχαρίου. 1958 «Βυζαντινά Μνημεία» κείμενο Μανώλη Χατζηδάκη, αντίγραφα Φώτη Ζαχαρίου, «Εκδόσεις Αθηνών». 1958 Άργοναυτικά, έκδοση «The Limited Edition Club of New York» εκτύπωση «Ασιώτη Έλκα». 1964 «Άσμα Άσμάτων», πρόλογος και μετάφραση Γιώργου Σεφέρη, εκτύπωση «Ασιώτη Έλκα», Ξυλογραφίες και έκδοση του καλλιτέχνη. Ξενοφώντος Ανάβασις με 40 ξυλογραφίες μαυρόασπρες και έγχρωμες, εκτύπωση «Ασιώτη Έλκα», έκδοση «The Limited Edition Club of New York». Οργανισμός Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων, εικονογράφηση 10 βιβλίων.

Σχεδίασε 90 γραμματόσημα του Έλληνικού Κράτους.

Διευθυντής της Διακοσμητικής Σχολής του Αθηναϊκού Τεχνολογικού Ίνστιτούτου από το 1964-1967.

Καλλιτεχνικός Σύμβουλος των Γραφικών Τεχνών «Ασιώτη Έλκα» από το 1952.

Έχει δημοσιεύσει τις εξής μελέτες «Η Σχολή του Παρισιού» 1947. «Άλμπρεχτ Ντύρερ» 1952. «Ντωμιέ» 1952. «Φραντσέσκο ντέ Γκόγια — Τα δεινά του πολέμου» 1960. «Η Τέχνη του βιβλίου» 1960. «Η δύναμις των χαραξέων» 1960. «Οι γραφές των λαών» 1965. «Κ. Λάγγε — ο χαρακτήρας μεταλλίων του 1821» 1971.

Σχεδιαστής των γραμματοσήμων της Κυπριακής Δημοκρατίας από το 1961.

Α. ΤΑΣΣΟΣ - ΜΑΥΡΟ ΑΣΠΡΟ

Ἡ ἔκθεσις καὶ παρουσία τοῦ ζωγράφου καὶ χαράκτου Α. Τάσσου στὴν Λευκωσίαν ἀποτελεῖ μέγα καλλιτεχνικὸν καὶ πνευματικὸν γεγονός γιὰ τὴν Κύπρον.

Πάτροκλος Σταύρου
Ἰψυπουργὸς παρὰ τῷ Προέδρῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας

13 Μαΐου 1971

ΚΥΠΡΟΣ - ΛΕΥΚΩΣΙΑ

GALERIE HILTON 29 ΜΑΪΟΥ - 7 ΙΟΥΝΙΟΥ 1971

Η ΧΑΡΑΚΤΙΚΗ ΤΟΥ Α. ΤΑΣΣΟΥ

Ἡ ἔκθεση τοῦ Τάσσου στὸ «Ζυγὸ» ἀποτελεῖ, κατὰ τὴ γνώμη μου, ἕνα σταθμὸ στὴν ἱστορία τῆς ἑλληνικῆς χαρακτικῆς καὶ μαζὶ ἕνα μάθημα. Ἐνα σταθμὸ, γιατί δείχνει σὲ πόσο οὐσιαστικά ἐπιτεύγματα ἔχει φτάσει ἡ ἑλληνικὴ χαρακτικὴ, ποὺ τῆς ἐπιτρέπουν νὰ βρισκεται στὸ πρῶτο ἐπίπεδο τῆς εὐρωπαϊκῆς κίνησης, ἕνα μάθημα, γιατί δείχνει σὲ πόσο σοβαρὰ ἀποτελέσματα μπορεῖ νὰ φτάσει ἕνας γόνιμος καλλιτέχνης ὅταν κατορθώσει νὰ ὁλοκληρώσει, μέσα ἀπὸ τὰ αὐστηρὰ σχήματα τῆς τεχνικῆς του, τὴν εἰδικὴ μορφή τῆς τέχνης ποὺ καλλιεργεῖ, καὶ πόσο ἀσχετὴ εἶναι ἡ καλὴ δουλειὰ μὲ τὴν ἐπικίνδυνη περιπέτεια στὴν ὁποία ἀφήνονται μερικοὶ καλλιτέχνες ποὺ νομίζουν ὅτι πρέπει ν' ἀλλάζουν τεχνολογία κάθε στιγμή. Δὲν εἴμαστε ἐχθροὶ καὶ τῆς πιὸ ἐπαναστατικῆς ἀκόμα ἔρευνας στὸν τομέα τῆς τέχνης, εἴμαστε ὅμως ἐχθροὶ κάθε προσπάθειας ποὺ δὲ βγαίνει ἀπὸ μιὰ οὐσιαστικὴ ἀνάγκη τοῦ καλλιτέχνη. Θέλουμε νὰ βλέπουμε μέσα σ' ἕνα ἔργο τὴ συνέπεια μιᾶς ἀληθινῆς ἐσωτερικῆς πορείας, καὶ ὄχι τὴν ἀπλὴ προσαρμογὴ στὸ ἕνα ἢ στὸ ἄλλο ρεῦμα τῆς ἐποχῆς. Γι' αὐτὸ καὶ νομίζουμε ὅτι δὲν ὑπάρχουν ζεπερασμένες τεχνολογίες, ὅτι ἡ ἀνανέωση τοῦ καλλιτέχνη γίνεται ἀπὸ τὰ μέσα, καὶ ὅτι μιὰ ὁποιοδήποτε τεχνικὴ εἶναι ἕνα ἐξωτερικὸ σχῆμα ποὺ ὁ καλλιτέχνης πρέπει νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ μεταπλάσει οὐσιαστικά. Ἔτσι, μέσα στὰ πλαίσια τοῦ αὐστηροῦ συμβολικοῦ ρεαλισμοῦ τοῦ Τάσσου, ποὺ τόσο παραποιήθηκε ἀπὸ μερικοὺς κακοὺς ζωγράφους, μὲ τὸ νὰ χρησιμεύει σὰν ἐπιχείρημα γιὰ νὰ στηρίξει ἔργα δεύτερης κατηγορίας, καὶ ποὺ τόσο παρεξηγήθηκε ἀπὸ μερικοὺς αἰσθητικούς, μὲ τὸ πρόσχημα ὅτι ἐξυπηρετεῖ μιὰν ἐξωκαλλιτεχνικὴ σκοπιμότητα, βλέπουμε νὰ κινεῖται καὶ νὰ ἀναπνέει ἐλεύθερα μιὰ ὑψηλὴ τέχνη, ποὺ συμβολίζει συγκεκριμένες ἀνθρώπινες καταστάσεις, μὰ ποὺ δὲν παύει γι' αὐτὸ τὸ λόγο νὰ ἔχει νόημα πλαστικὸ.

Ὁ Τάσος κατορθώνει νὰ ὁλοκληρώσει αὐτὸ τὸ θαυμάσιο ἐπίτευγμα τῆς ἁρμονίας τῆς μορφῆς μὲ τὸ περιεχόμενο, τῆς ἁρμονίας τῆς ὕλης μὲ τὴ μορφή, τῆς ἁρμονίας τοῦ νοήματος μὲ τὴν ἐκφρασὴ του. Κι αὐτὸ, γιατί ἀκλόνητος στὴ δική του πίστη, ἀληθινὸς καὶ συνεπὴς μὲ τὸν ἑαυτὸ του, ζαίροντας τὶς οὐσιαστικὲς δυνατότητες τῆς τέχνης του, δὲν ἀφήνεται νὰ παρασυρθεῖ ἀπὸ κανένα ἀπὸ τὰ ἀγγέλματα τῆς στιγμῆς. Θέλει νὰ φτάσει, χωρὶς καμμιά παραχώρηση, ὡς τὸ σκληρὸ πυρῆνα τῆς χαρακτικῆς, νὰ συλλάβει τὶς πραγματικὲς διαστάσεις τῆς σὰν εἰκαστικῆς τέχνης καὶ νὰ τὶς ἐκφράσει. Καὶ αὐτὸ τὸ κατορθώνει μὲ τὴ σωστὴ ἀντίληψη ποὺ ἔχει γιὰ τὸ θέμα. Γιατὶ καταλαβαίνει, ὅτι ἡ προτίμηση ποὺ δείχνει ἡ ἐποχὴ μας στὴν ἀνεικονικὴ τέχνη, εἶναι προσωρινή, ὅτι δὲ στηρίζεται σὲ ἄλλο οὐσιαστικὸ δεδομένο ἀπὸ τὴν ἔρευνα ὠρισμένων πλαστικῶν σχέσεων, ποὺ ἐκφράζει ἴσως μιὰ ἀνάγκη πραγματικὴ, ὄχι ὅμως καὶ μιὰ κατάκτηση τῆς τέχνης. Ξαίρει ὅτι τὸ θέμα, σὲ μιὰ εἰκαστικὴ τέχνη ὅπως εἶναι ἡ χαρακτικὴ, δὲν εἶναι στοιχεῖο ἀρνητικὸ μὰ θετικὸ, φτάνει ὁ καλλιτέχνης νὰ εἶναι ἀρκετὰ δυνατὸς ὥστε νὰ μὴν ὑποταχθεῖ δουρικὰ σ' αὐτὸ, νὰ μὴν τὸ πάρει σὰν ἀπόλυτο καὶ μοναδικὸ σκοπὸ, μὰ νὰ τὸ ἐπεξεργαστεῖ μὲ τὰ δικά του αἰσθητικὰ μέσα γιὰ νὰ τὸ κατακτήσει καὶ νὰ τὸ μεταπλάσει ποιοτικά. Ξαίρει ἀκόμη, ὅτι ὁ καλλιτέχνης ποὺ περιφρονεῖ τὸ θέμα, περιφρονεῖ τὴν ἴδια τὴ ζωὴ, γιατί τὸ θέμα εἶναι ἕνα στοιχεῖο τῆς ζωῆς, καὶ ὁ ἄνθρωπος ἕνα πλάσμα, ποὺ εἴτε τὸ θέλει εἴτε ὄχι, λειτουργεῖ πάντα θεματικά, ἀφοῦ δίνει ἕνα νόημα σὲ ὅλες τὶς καταστάσεις καὶ σὲ ὅλα τὰ γεγονότα ποὺ τὸν συγκινοῦν. Καὶ ἀκόμα, ὅτι ὁ καλλιτέχνης ποὺ ἀπορρίπτει τὸ

θέμα θυσιάζει τη δυνατότητα που κατέχει να προχωρήσει σε βάθος στη γνώση του κόσμου για να τον κατανοήσει πλαστικά και ότι χάνει τον έλεγχο που μπορεί να έχει επάνω στην τέχνη του, γιατί είναι η αντιπαραβολή του αισθητικού με το πραγματικό αντικείμενο που του επιτρέπει να διαπιστώσει ότι το ζαναδημιούργησε ουσιαστικά μέσα από την εμπνευση και την τεχνική του και δεν περιορίστηκε να το αντιγράψει. Μά κυρίως ζαίρει, ότι ο καλλιτέχνης που άγνοεί συστηματικά το θέμα, απομακρύνεται αναγκαστικά από τον ανθρώπινο κόσμο, γιατί το θέμα είναι μια μεγάλη πηγή εμπνευσης, φτάνει να μπορεί κανένας να το μεταπλάσει για να το κάνει να λειτουργήσει αισθητικά.

"Όλες αυτές τις μεγάλες αλήθειες ο Τάσος, με το ύγιες και το στερεό καλλιτεχνικό του ένστικτο, με την ώριμότητα του ταλέντου του, τις έχει συλλάβει σε υπέρτατο βαθμό. Ένω η επιλογή των θεμάτων του του επιτρέπει να μην απομακρύνεται από τον ανθρώπινο κόσμο, από τις μεγάλες στιγμές της ζωής, η τέλεια μετουσίωσή τους μέσα από την τεχνική της χαρακτηριστικής του κάνει τα θέματά του να λειτουργούν σα νοήματα καλλιτεχνικά. Έτσι ο Τάσος δίνει μια πανανθρώπινη νότα στην τέχνη του, αγκαλιάζοντας τα βασικά προβλήματα της ζωής. Το πρώτο πρόβλημα είναι ο θάνατος, μα ο θάνατος κυτταγμένος από τη σκοπιά του στοχασμού, έστω και μέσα στη σκληρή του πραγματικότητα, σα θέμα και σαν πηγή ζωής. Θα τον βρούμε μέσα στην έκφραση των ματιών της κοπέλλας με το άγκάθι, μέσα στο μόχθο της δουλειάς, μέσα στην άπελπισία και το δράμα των γυναικών μπροστά στον πολεμικό σπαραγμό, μέσα στο σκοτεινό και τραγικό βλέμμα των παλληκαριών. Μά την αντίστροφη του θανάτου θα την ανακαλύψουμε μέσα στα ίδια θέματα. Μέσα στο παράξενο και μυστικόπαθο μάτι των κοριτσιών, που μάς θυμίζουν βυζαντινές εικόνες, μέσα στον έρωτα που είναι πηγή ζωής, μέσα στα σώματα που δουλεύουν ή που ξεκουράζονται για να πιάσουν πάλι τη δουλειά, μέσα στην όργη των αγωνιστών. Σκληρή διαπίστωση του τραγικού νοήματος της ζωής μά και μαζί ανακύκλωμά της, άρνηση και ταυτόχρονα θέση, άπελπισία κι έλπίδα. Στο δίπτυχο του θανάτου και της ζωής, ο καλλιτέχνης θα δώσει έτσι ένα πρωταρχικό κι ενιαίο νόημα.

Μά το βασικό τουτο θέμα, που θα ζανάρχεται με την ίδια ένταση πάντα, όσο καιρό θα υπάρχουν άνθρωποι, για να αποτελέσει το κέντρο του στοχασμού τους, ο Τάσος το έπεξεργάζεται με καθαρά πλαστικά μέσα, βάζοντας επάνω σ' αυτό την προσωπική του σφραγίδα. Ένα πρώτο στοιχείο που δείχνει τη στερεότητα της δουλειάς του, είναι ότι κατορθώνει να γεμίσει με μια θαυμάσια κατανομή των αντιθέσεων του άσπρου και του μαύρου, τεράστιες επιφάνειες, να τις έπεξεργασθεί με μια έξοχη χαρακτηριστική αναγλυφικότητα, δίνοντάς τους ένα βαθύ έσωτερικό δυναμισμό. Η έκφραση των προσώπων και των σωμάτων παίρνει έτσι ένα ουσιαστικό βάρος και συγκεντρώνει το μάτι του θεατή. Ένα δεύτερο στοιχείο, είναι η διάταξη των σωμάτων και των μορφών: είτε αποτελούν τρίπτυχα, όπως συμβαίνει με τα πρόσωπα των γυναικών και των παλληκαριών, είτε παίρνουν άλλα σχήματα, οί φιγούρες είναι πάντα τέλεια έναρμονισμένες μεταξύ τους και τοποθετημένες μέσα στο χώρο με απόλυτη σιγουριά και σταθερότητα. Το ίδιο θάλεγα και για τις διάφορες στάσεις που έχουν οί άνθρωποι, είτε είναι μοναχοί τους είτε σχηματίζουν συμπλέγματα. Όλα αυτά δείχνουν τις δυνατές συνθετικές ικανότητες του καλλιτέχνη.

"Έργα συγκίνησης και στοχασμού, απόλυτα ίσοροπημένα. Και όταν τα σώματα είναι

ὄρθια και ὅταν εἶναι ζαπλωμένα, ἡ ἴδια ἐντύπωση τῆς ἤσυχης μὰ και ἐκφραστικῆς ἀρμονίας δημιουργεῖται στοῦ θεατῆ. Θάλεγα μάλιστα ὅτι τὸ τέλει ἀποτέλεσμα στοῦ ὁποῖο φτάνει ὁ Τάσσο, ὅταν μὰς παρουσιάζει τὰ σώματα ζαπλωμένα, εἶναι ἀκόμα πιὸ ἐκφραστικό. Ἡ πλαστικὴ λύση πὸ ἐπιτυχαίνει μὰς ἐπιβάλλεται ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή. Τὸ χῶρισμα τοῦ ἀνθρώπινου σώματος σὲ μέρη, θαυμάσια διαρθρωμένα μεταξύ τους, χωρὶς νὰ ἔχει σχέση με ὁποιαδήποτε κυβιστικὴ τεχνικὴ, γίνεται με τέτοια αἴσθηση τῆς ἰσοροπίας τῶν ὄγκων πὸ τὸ θεωροῦμε σὰν ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ οὐσιαστικά ἐπιτεύγματα τῆς χαρακτηριστικῆς του. Ἡ ἀνάλυση σὲ μεγάλες ἐπιφάνειες, πὸ θὰ δημιουργοῦσε τόσες χασμωδίες και κενὰ στοῦ ἔργο ἐνὸς μετρίου τεχνίτη, στοῦ Τάσσο παίρνει τὴ μορφή τῆς ἀπόλυτης κυριαρχίας ἐπάνω στὴν ὕλη. Ἡ διαρρύθμιση τῶν σχημάτων γίνεται με τόση ἐπίγνωση και με τόση ἀσφάλεια, πὸ βρισκόμαστε μπροστὰ σὲ συνθετικὲς ὁλοκληρώσεις ἀπαράμιλλες στοῦ εἶδος τους. Οἱ μεγάλοι ὄγκοι και οἱ πλατειῆς γραμμῆς, πὸ ὁ καλλιτέχνης χρησιμοποιοῖ, ἔχουν τὸ πλεονέκτημα, με τὴν ἀντίθεση πὸ δημιουργοῦν, νὰ δίνουν στοῦ ἔργο μαζί με τὴν ἀρχιτεκτονικὴ ἀξία, και μιὰν ἐκφραση και μιὰν ὑποβλητικὴ ἐντατικὴ. Δὲν εἶναι μονάχα τὰ μάτια πὸ στοχάζονται και μιλοῦν, μὰ και τὰ ἄλλα μέρη τοῦ σώματος, τὰ χέρια, τὰ πόδια, ἀκόμα και τὰ ρούχα και τὰ ἀντικείμενα. Ὅλα εἶναι ἐκφραστικά. Τὰ θαυμάσια ἀγκάθια τοῦ Τάσσο, γίνονται σύμβολα ὕψηλης αἰσθητικῆς ποιότητας. Οἱ κοπέλλες πὸ τὰ κρατοῦν φαίνονται σὰν νὰ ξεχνιοῦνται σὲ μιὰ βουβὴ συνομιλία μ' αὐτά.

Ὡστόσο, τὰ θαυμάσια τοῦτα ἐπιτεύγματα τῆς ζωγραφίας δὲ σταματοῦν στὰ ὅρια τῆς δυνατῆς τεχνικῆς τοῦ καλλιτέχνη. Γιατὶ ὁ Τάσσο δὲν εἶναι μονάχα ἓνας ἀπαράμιλλος τεχνίτης, μὰ κι ἓνας ποιητῆς τῆς ἐκφρασης και τῆς μορφῆς. Ἐνας ἀέρας βαθύτερης ἀνησυχίας διατρέχει τὰ τελευταῖα τοῦ ἔργα. Στὰ δύο κύρια θέματα, τὴ ζωὴ και τὸ θάνατο, γύρω ὅπου συγκεντρώνει τὴ δουλειά του, θὰ πρέπει νὰ προσθέσουμε κι ἓνα τρίτο, τὸν ἔρωτα. Ἡ κοπέλλα με τὸ ἀγκάθι, τὸ ἄσμα ἁσμάτων, τὸ σύμπλεγμα πὸ ἀποκαλεῖ ζωὴ, οἱ μορφῆς τῶν κοριτσιῶν πὸ ἀποτελοῦν τὸ ἀφιέρωμα στὴν Ἀλίκη, δείχνουν μιὰν ἀνησυχία τέτοιας ὕψης, πὸ μόνο στὶς συγκινήσεις ἐνὸς ἀποκαλυπτικοῦ ἔρωτα μπορεῖ νὰ συναντήσει κανεὶς. Ἡ ποιητικὴ τούτη, θὰ λέγαμε, διάθεση τοῦ Τάσσο, δίνει στοῦ ἔργο του κι ἓνα ἄλλο νόημα ἀπὸ τὸ καθαρὰ πλαστικό. Μὰς δείχνει ὅτι ὁ καλλιτέχνης, πὸ ἔφτασε πιά σὲ ὠριμὴ ἡλικία, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ προχωρήσει και μέσα ἀπὸ τὸ λυρικό στοχασμό του γιὰ νὰ συλλάβει, κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια τὴν ἐκφραση τῶν μορφῶν πὸ χαραρίζει, κάποιο μυστικό εὐαγγελισμό. Θάλεγα ὅτι μιὰ μυστικοπάθεια διατρέχει τὸ τελευταῖο ἔργο τοῦ Τάσσο. Ἄς με συγχωρέσει ὁ καλλιτέχνης γι' αὐτὴ τὴ λέξη πὸ εἶναι τόσο ἀντίθετη με τὴ ρεαλιστικὴ στάση πὸ ἤθελε πάντα νὰ ἔχει μέσα στὴν τέχνη του, ὅμως πρέπει νὰ παραδεχθεῖ μαζί μας, ὅτι ἡ μυστικοπάθεια εἶναι κι αὐτὴ μιὰ μορφή ρεαλισμοῦ, ὅταν κανεὶς στέκεται μπροστὰ στὰ προβλήματα τῆς ζωῆς, τοῦ θανάτου και τοῦ ἔρωτα. Ὁ καλλιτέχνης — και αὐτὸ εἶναι πρὸς τιμὴν του — ἀντιμετωπίζει τὰ προβλήματα τοῦτα χωρὶς καμμιά προκατάληψη. Τὸ μόνο πὸ ἐπιδιώκει εἶναι νὰ ἐκφράσει τὴ συγκίνηση και τὸ στοχασμό του με μέσα καθαρὰ πλαστικά, μ' αὐτὰ πὸ τοῦ δίνει τὸ στερεὸ ὕλικὸ τῆς δουλειᾶς του. Θέλει νὰ παραμείνει, πρῶτα ἀπ' ὅλα, ἓνας χαρακτῆς τοῦ ζύλου. Τὸ ὄραμα και οἱ ἐμπνεύσεις του βγαίνουν μέσα ἀπὸ τὴν ἴδια τὴ λειτουργία τῆς τέχνης του, και αὐτὸ εἶναι ἴσως τὸ ὠραιότερο ἀποτέλεσμα πὸ ἐπιτυχαίνει και πὸ τὸν καθιερώνει σὰν ἓνα ἀπόλυτο καλλιτέχνη τελειωτικά.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΡΕΛΟΣ

Λεπτομέρεια από τη σύνθεση, ό κίνδυνος

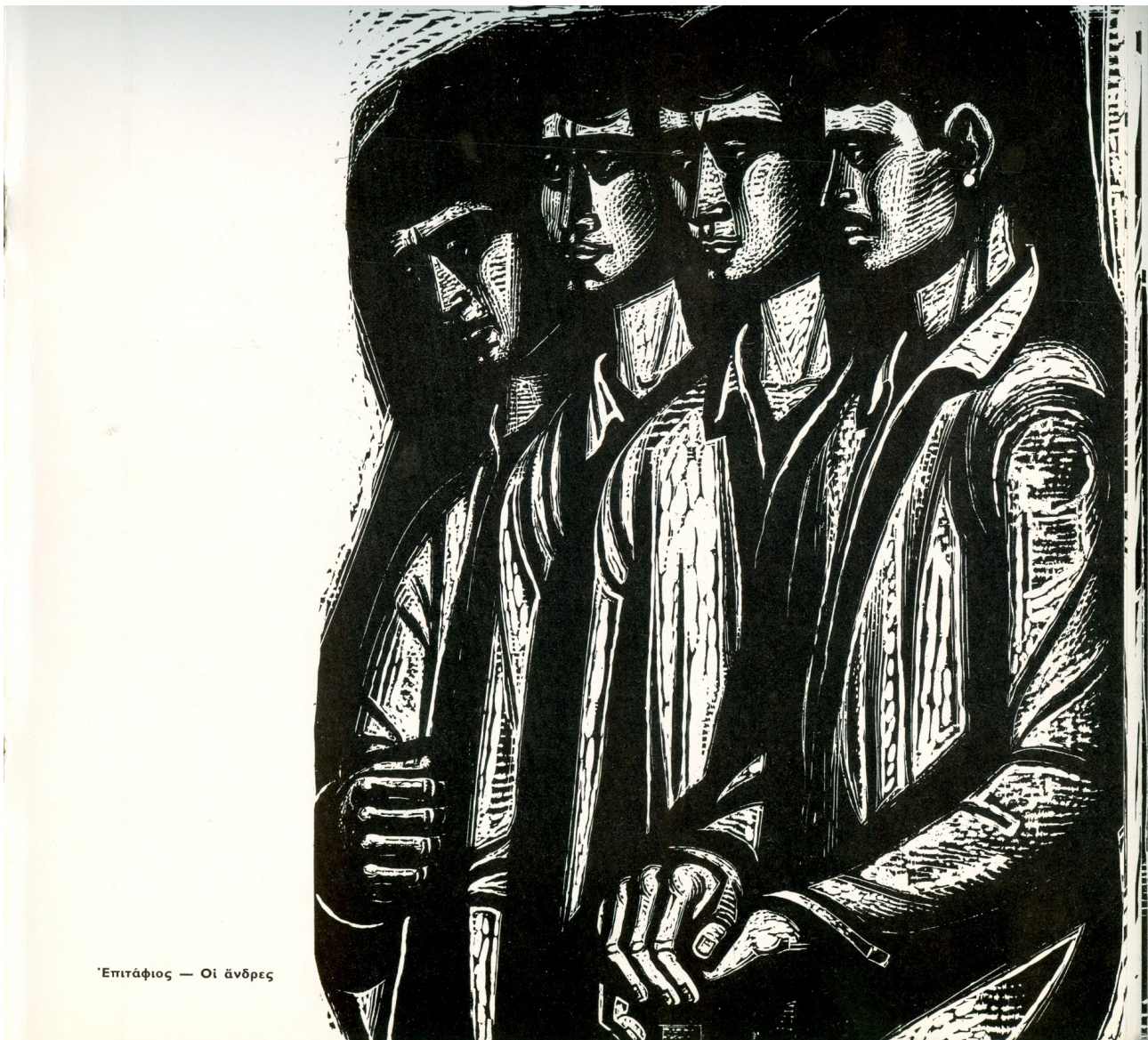

Άλικη
Έπιτόμβιο αφιέρωμα
σε νέο κορίτσι

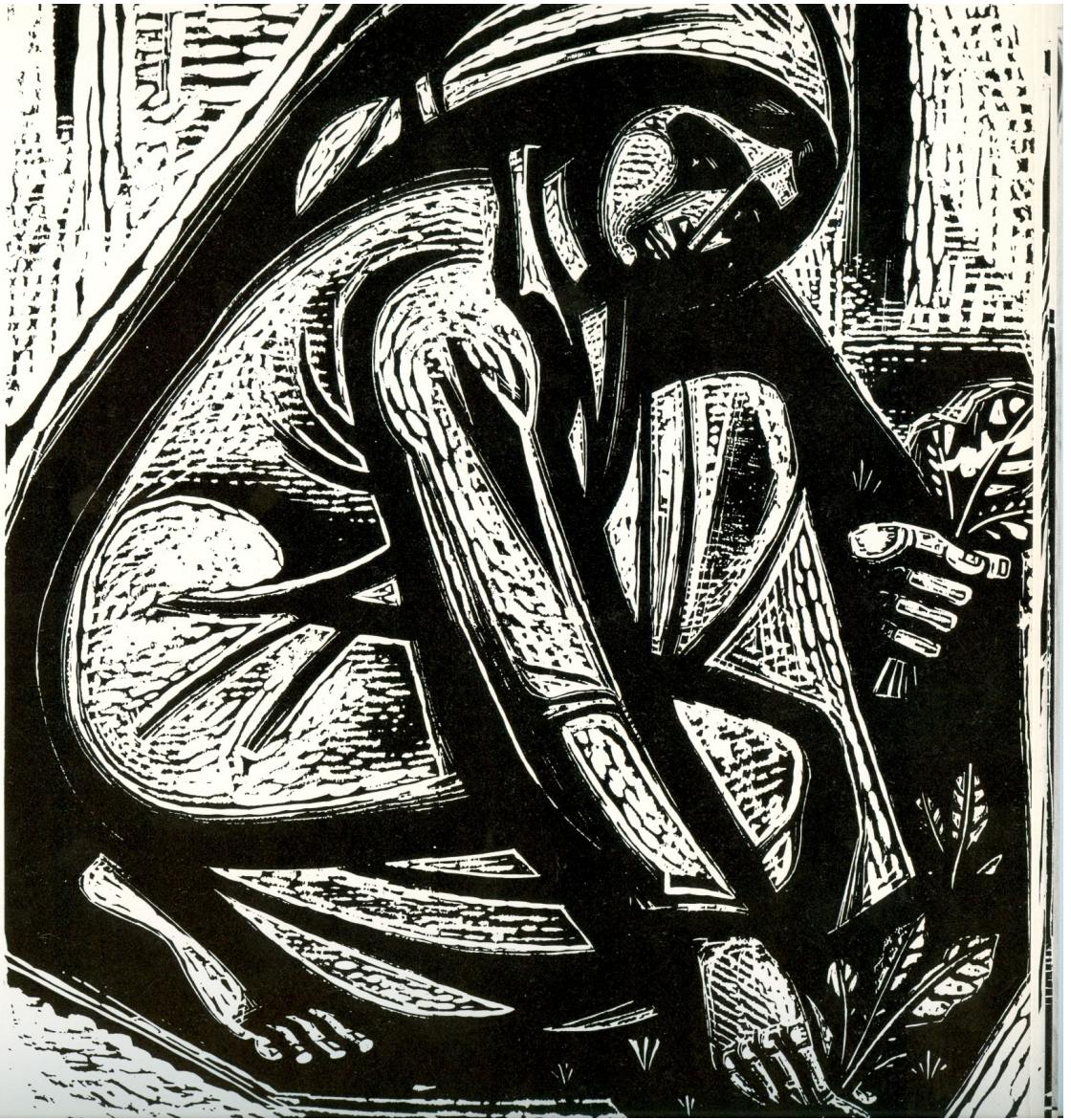
Ἐπιτάφιος — Οἱ ἄνδρες

Το κορίτσι με τὸ ἀγκάθι

Γυναίκα
πού μαζεύει
λουλούδια

ΑΣΜΑ ΑΣΜΑΤΩΝ

Πρόλογος - Μετάφραση:
Γ. Σεφέρης

Ξυλογραφίες - Έκδοση:
Α. Τάσσο

Έκτύπωση:
Άσπιώτη - Έλκα - 1965

Ο ποταμός της όργης

Ιούνιος

‘Opyñ

Βαρειά κούραση

Ό κίνδυνος

Σκλάβος Νο 1
Σκλάβος Νο 2
Σκλάβος Νο 3

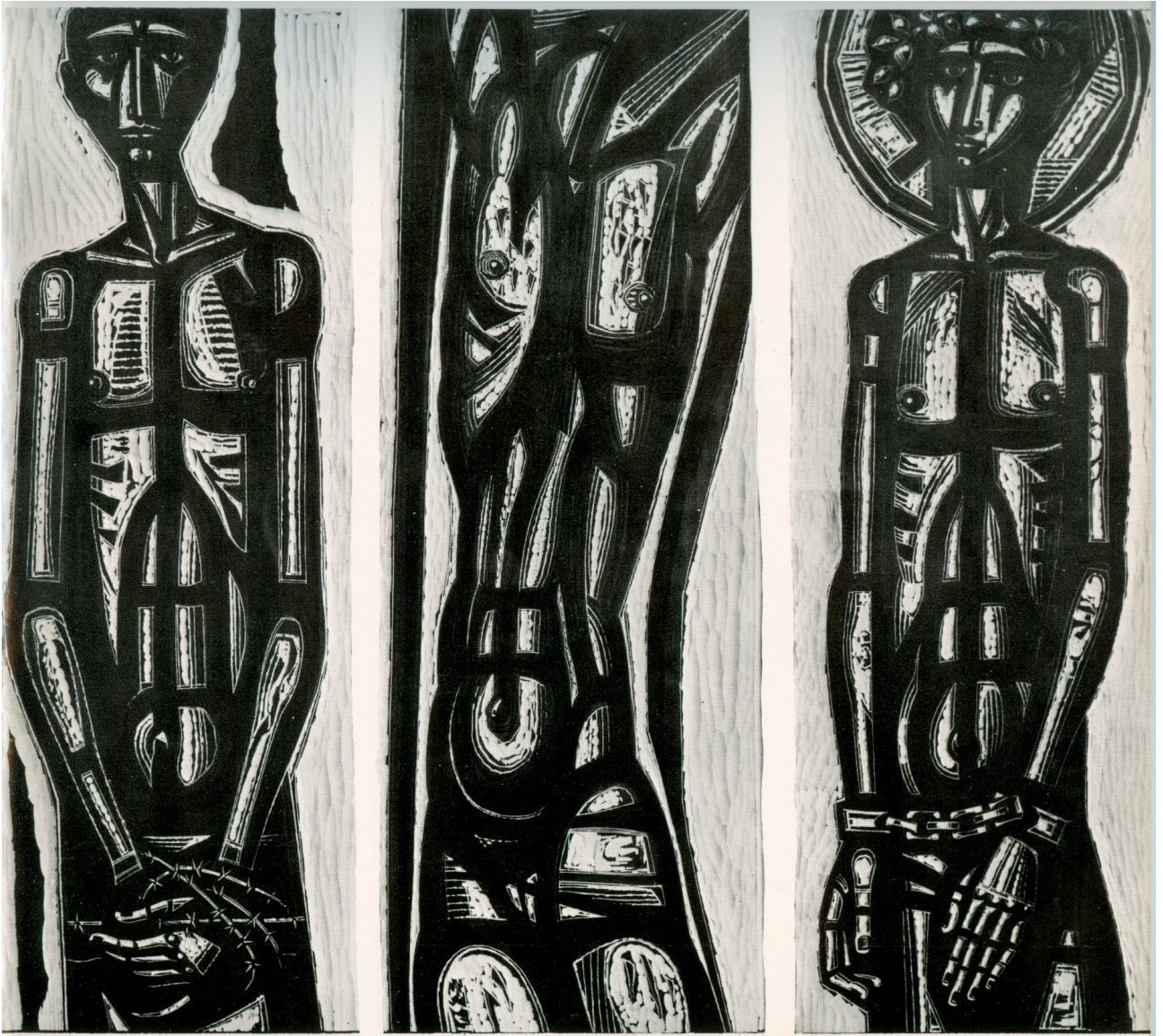
ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΤΗΣ ΧΑΡΑΚΤΙΚΗΣ Δυνατότητες που δεν έχουν ακόμη αξιοποιηθῆ

(Απόσπασμα από έκτενη σχόλια με άφορμή τὴν τελευταία έκθεση τοῦ Α. Τάσσου στὴν Ἀθήνα τοῦ 1964).

Καὶ γιὰ ν' ἀνακεφαλαιώσωμε : Τὸ ἔργο τοῦ Τάσσου εἶναι ἔργο μνημειακὸ. Τὸν χαρακτῆρα τῆς μνημειακότητος τὸν χρωστᾷ σὲ στοιχεῖα μορφολογικά, ἀλλὰ καὶ σὲ γνωρίσματα τεχνολογικά. Τὰ πρῶτα ἀπορρέουν ἀπὸ τὴν ῥώμη τοῦ ταλέντου ποὺ διαθέτει ὁ καλλιτέχνης καὶ ἀπὸ τὴν τεχνικὴ του ὠριμότητα. Τὰ δευτέρω εἶναι γενικὰ καὶ ἀφοροῦν μιᾷ εἰκαστικῇ ἔκφραση ποὺ ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν χάραξη τοῦ ξύλου καὶ τὴν ἐπανάληψη τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐκτυπώσεώς του, χωρὶς οὐσιώδεις διαφορὰς ἀπὸ τὸ ἕνα ἀντίτυπο στὸ ἄλλο. Ὁ παραπάνω συλλογισμὸς μᾶς ὀδηγεῖ σὲ μιὰ πρόταση ποὺ ἡ ἀποδοχὴ τῆς, νομίζομε, θὰ ἦταν εὐχῆς ἔργο : Ν' ἀποκτηθοῦν ἀπὸ τὸ Δημόσιο τὰ ξύλα τῆς τελευταίας ἐκθέσεως τοῦ Τάσσου, καὶ ἀπὸ αὐτὰ ν' ἀναπαραχθοῦν δέκα ἢ περισσότερες σειρές, ὅσες ἀπαιτοῦνται γιὰ νὰ διακοσμηθοῦν τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτήρια, οἱ παιδαγωγικὲς ἀκαδημίαι, καὶ ὅλα τὰ ἄλλα κρατικὰ ἰδρύματα στὰ ὁποῖα σφυρηλατεῖται τὸ ἦθος καὶ ἡ πνευματικὴ τῆς νέας γενιᾶς.

ΦΡ. ΦΡΑΝΤΖΙΣΚΑΚΗΣ

« ΖΥΓΟΣ », Μάρτιος 1964

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΣΧΕΔΙΑΣΙΣ - Α. ΤΑΣΣΟΣ
ΕΚΤΥΠΩΣΙΣ - ΑΣΠΙΩΤΗ-ΕΛΚΑ

The New Philatelic Trader
April 2, 1971 Vol. 5 No. 7 (Whole No. 3174)

Σχόλια επί της Ἀγορᾶς Γραμματοσήμων τοῦ Janus

... Κυριώτερα μεταξύ τῶν ἐκδόσεων τῆς Κοινοπολιτείας εἶναι ἡ νέα ὀριστική σειρά τῆς Κύπρου. Αὐτὴ εἶναι μία πρῶτης τάξεως προσπάθεια. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἡ ἐκτύπωσις τῆς εἶναι ἀρτία, συγκεντρώνει τόσο πολλὰ καὶ διαφορετικὰ θέματα, πού προβλέπουμε ὅτι θὰ ἀναδειχθῆ εἰς «best-seller».